

Forord

Språk i Norden er ei årbok for språknemndene i Norden, og gis ut av samarbeidsorganet for språknemndene, Nordisk språkråd. Årboka redigeres av de nordiske sekretærene, og hovedredaktør er rådssekretæren.

Hoveddelen av innholdet er vanligvis trykte utgaver av foredragene fra Det nordiske språkmøtet som er årsmøtet for språknemndene i Norden, og slik er det i denne utgaven også. I tillegg inneholder årboka en oversikt over ny språklitteratur som har kommet i løpet av året. Det nordiske språkmøtet i 2002 fant sted på Løgumkloster Refugium, Sønderjylland i Danmark, og hovedtemaet på møtet var nordiske språk som andrespråk.

Grunnlaget for foredragene og de etterfølgende diskusjonene var spørsmål som: Hvor mange språkbrukere med annet morsmål enn nasjonalspråket/-ene finnes i hvert av de nordiske landene? Finnes der spesielle minoritetsspråk? Hvilke rettigheter har innvandrere og brukere av minoritetsspråk f.eks. når det gjelder undervisning? Hvilke rettigheter har de når det gjelder opplæring i nasjonalspråket/-ene? Hvilke plikter har innvandrerne når det gjelder språk (krav til språkferdigheter for å få statsborgerskap, tilpasning til navneskikkene i landet osv.)? Forskerne som var invitert til å holde innledninger på språkmøtet, gir noen svar på disse problemstillingene, men vel så mye presenterer de hvor kompleks dette bildet er, at det ikke finnes enkle og entydige svar.

Før foredragene og selve diskusjonen om språkinnlæring hos innvandrere i Norden startet, innledet Karen Margrethe Pedersen møtet med å gi en oversikt over språksituasjonen i Sydslesvig der dansk fortsatt brukes i visse sammenhenger. Hennes presentasjon viser at valg av språk ikke er entydig knyttet til

sosial status og situasjon, men at de ulike språkene (språklige kodene) brukes som signal om makt avhengig av situasjonen.

Henrik Holmberg var rådssekretær fram til årsskiftet 2002-2003, og skulle ha redigert denne utgaven av Språk i Norden. Henrik ble syk og døde før han fikk gjort det. Vi takker for den innsatsen han gjorde gjennom de årene Danmark hadde formannskapet i Nordisk språkråd, og lyser fred over hans minne.

Oslo, juli 2003

Torbjørn Breivik
rådssekretær for Nordisk språkråd